Dosarul nr.2-8176/2024
2-24065948-12-2-18062024-1

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

18.06.2025 mun.Chişinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru,
Președintele ședinței, judecător Liudmila Holevițcaia,
Grefier Cristina Verlan,

examinând în ședința de judecată publică cauza civilă intentată la acțiunea reclamantei *****împotriva pârâtului *****, intervenient accesoriu CA"Asterra Group"SRL privind repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune,

c o n s t a t ă:

Argumentele părții reclamante

Reclamantă – *****, la 17 iunie 2024, prin avocatul Ursu Gheorghe, împuternicit în baza mandatului avocațial seria MA ***** din 31.05.2024, a depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâtului *****, intervenient accesoriu CA"Asterra Group"SRL privind repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, formulând următoarele cerințe: - a admite spre examinare prezenta cerere; - a obliga pârâtul *****, a.n.***** IDNP ***** de a achita în beneficiul reclamantei *****, a.n.*****, IDNP *****, prejudiciul cauzat prin săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(1) Cod penal al RM, constituit din: a) 150.000 lei - prejudiciu moral; b) 20.000 lei - prejudiciu biologic; c) 8000 lei - cheltuieli de asistență juridică.

În argumentarea acțiunii depuse partea reclamantă a invocat că, în fapt, la data de 04.10.2022, de către organul de urmărire penală al SUPAR al SCAUP a DP a mun.Chișinău, a fost pornită cauza penală nr*****, conform indicilor infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(1) din Codul penal al RM.

Menționează că, în cadrul urmăririi penale s-a stabilit faptul că la data de 19.09.2022, aproximativ la ora***** **********, fiind în timpul serviciului, în calitate de șofer de autobuz de rută, treaz, deținând permis de conducere de categoria corespunzătoare, se afla la volanul autocarului de model „*****, cu numărul de înmatriculare ***** care se deplasa pe ruta ***** pe bd.Dacia din direcția s***** mun.Chișinău. În timpul conducerii, conducătorul auto ***** nu a manifestat prudență sporită la trafic, nu a ținut permanent cont de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei, benzii de circulație și a modalităților de conducere a vehiculului, a încălcat cerințele Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009. Ca rezultat al ignorării cerințelor Regulamentului Circulației Rutiere, șoferul, în timpul transportării călătorilor, nu a luat măsurile necesare de precauție ce țin de spațiul necesar de vehiculul precedent. În timpul deplasării pe bd.Dacia, în direcția s***** în preajma imobilului

***** mun.Chișinău, a efectuat o manevră de frână bruscă, iar în consecință, pasagera *****, care se afla în habitaclul autoturismului, s-a lovit cu piciorul stâng de bara de protecție din metal, cauzându-i leziuni corporale. În rezultatul acțiunilor ilegale ale inculpatului **********, conform raportului de expertiză judiciară medico-legală *****din 20 octombrie 2022***** i-au fost provocate vătămări corporale sub formă de fractură cumulativă a porțiunii laterale a platoului tibial stâng cu deplasare nesemnificativă și edem posttraumatic al țesuturilor moi în regiunea genunchiului stâng, care au putut fi cauzate în urma acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, condiționând dereglarea sănătății de lungă durată și calificându-se ca vătămare corporală medie.

Ca urmare, prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 08 septembrie 2023, judecând în ședință publică conform prevederilor art.364/1 din Codul de procedură penală, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, cauza penală de învinuire a lui ***** în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(1) Cod penal, ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(1) Cod penal, în coroborare cu prevederile art.364/1 alin.(8) Cod de procedură penală (în redacția până la abrogarea sa prin Legea nr.84 din 14 aprilie 2023 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare din 2 august 2023), a fost condamnat ***** în baza art.264 alin.(1) Cod penal și i-a fost stabilită o pedeapsă penală sub formă de amendă de 500 (cinci sute) de unități convenționale, care constituie echivalentul sumei de 25 000 (douăzeci și cinci de mii) de lei, fără privarea acestuia de dreptul de a conduce mijloace de transport, a fost informat ***** că, potrivit art.64 alin.(5) din Codul penal, în caz de eschivare cu rea-voință de la achitarea amenzii stabilite ca pedeapsă principală, instanța de judecată poate să înlocuiască suma neachitată a amenzii cu închisoarea în limitele termenelor pedepsei maximale, prevăzute de articolul respectiv al părții speciale a prezentului Cod, astfel că suma amenzii se înlocuiește cu închisoare, calculându-se o lună de închisoare pentru 100 (o sută) de unități convenționale, a fost admis demersul procurorului și s-a încasat de la ***** în beneficiul statului, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru efectuarea expertizei judiciare medico-legale *****din 20 octombrie 2022, mijloace bănești în cuantum de 320(trei sute douăzeci) de lei. Acțiunea civilă depusă de către partea vătămată *****, prin care a solicitat încasarea de la ***** a mijloacelor bănești în sumă de 65 496,19 (șaizeci și cinci de mii patru sute nouăzeci și șase de lei și 19 bani) cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune, a mijloacelor bănești în sumă de 20 000 (douăzeci de mii) de lei cu titlu de prejudiciu biologic, mijloace bănești în sumă de 150 000 (o sută cincizeci de mii) de lei cu titlu de prejudiciu moral și mijloace bănești în sumă de 8 000 (opt mii) de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, s-a admis în principiu, urmând ca în privința cuantumului solicitat să se expună instanța de judecată în ordine civilă.

Așadar, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a stabilit cu certitudine existența unui prejudiciu în urma comiterii infracțiunii de către inculpatul *****, care în condițiile art.219 din Codul de procedură penală se consideră legat de săvârșirea acțiunii interzise de legea penală, fiind exprimat în cheltuieli pentru tratamentul părții vătămate și îngrijirea acesteia.

Motivul înaintării prezentei acțiuni este generat de faptul că pârâtul până în ziua de azi nu a binevoit să se adreseze reclamantei în vederea reparării prejudiciilor cauzate în urma acțiunilor ilegale ale acestuia.

Ca urmare, cu privire la solicitarea prejudiciului moral în cuantum de 150.000 de lei (o sută cincizeci de mii de lei) solicitat de către *****, aceasta se demonstrează prin următoarele: prin extrasul cu*****, *****a fost diagnosticată cu: fractură a extremității superioare a tibiei. Prin fișa medicală a bolnavului de staționar *****pe numele cet.*****, s-a stabilit că aceasta a fost

internată la data de 19.09.2022, ora ***** în secția Ortopedie-traumatologie *****cu diagnosticul: Fractura platoului tibial cu tasarea și deplasarea laterală moderată a fragmentelor, Schatzker tip II. Conform fișei medicale*****IMSP IMU, s-a concluzionat că: prezentarea pacientei cu diagnosticul sus menționat poate provoca urmări grave pentru sănătatea acesteia, de aceea s-a indicat internarea și tratamentul staționar. Planul de investigații și tratament: imobilizare ghipsată patogambieră posterioare. Prejudiciul suportat de către reclamantă se demonstrează nemijlocit și prin tomografiile, radiografiile computerizate efectuate în privința reclamantei, *****, fapt ce se confirmă prin extrasul din fișa medicală a bolnavului staționar*****, întocmit de către IMSP Institutul de Medicină Urgentă, din 26.09.2022, care se anexează la prezenta acțiune.

Conform aceluiași document medical, în urma externării pentru recuperare, urmează a respecta următoarele recomandări: • Regim de lucru limitat pe parcursul tratamentului și recuperării în condiții de ambulatoriu (aprox.4-5 luni); • Deplasarea cu ajutorul cârjelor axilare fără sprijin pe membrul operat cel puțin 2,5 luni; • Regim dietetic bogat în proteine și calciu; • Vizita la traumatolog și medicul de familie pe locul de trai; • Continuarea tratamentului ambulator sub evidența traumatologului; • Pansamente aseptice ale plăgilor cu Sol. Alcool și Betadină până la înlăturarea cusuturilor la a 15-16 zi de la operație; • Investigații: radiografie de control la 2,5 luni de la operație; • Anticoagulante: tab. Xarelto sau Rovaltro sau Rivaroxia sau Faroxaban 10 mg, 1 tab/zi timp de 3-4 luni; • Bandaj elastic al membrului inferior operat timp de 1 lună; • Analgetice la necesitate: tab.Dexketoprofen 25 mg sau Ibuprofen 400 mg, maxim 3 tab/24 ore; • Preparate de Ca+Vit D3, câte 1 tab. x2 ori/zi timp de 2 luni; • Continuarea kinetoterapiei pentru recuperarea membrului inferior operat.

Conform trimiterii-extras întocmit la data de 26.09.2022, i s-a prescris pacientei *****următorul tratament medicamentos: a) Analgin sol. inj. 50% 2 ml N10; b) Bupivacain Spinal sol. inj. 5 mg/ml 4 ml N5; c) Cefazolin pulb./sol. inj. 1000 mg N1x10; d) Ceftriaxon pulb./sol. inj. lg N1x10; e) Dexametazon sol. inj. 4 mg/ml-2 ml N10; I) Dimedrol sol. inj. 1% 1 ml N10; g) Etamsilat sol. inj. 12.5% 2 ml N10; h) Famotidina comp. 20 mg N30; i) Fentanil sol. inj. 0,005% 2 ml N5; j) Fluzon comp. 150 mg N2; k) Ketoprofen sol. inj. 50 mg/ml N10; 1) Midazolam 5 mg/5 ml N10; m) Natrii chloridum sol. perf. 0.9% 200 ml N1; n) Natrii chloridum sol. perf. 0.9% 400 ml; o) Ringer 500 ml sol. perf.; p) Tramadol sol. inj. 100 mg/2 ml N5; q) Transee (acid tranexamic) sol. inj. 500 mg/5 ml N5.

Totodată, menționează că reclamanta, în urma intervenției chirurgicale suferite, s-a ales cu o cicatrice de 20 cm în lungime și 1 cm lățime**.** Reclamanta a fost supusă unei noi intervenții chirurgicale pentru înlăturarea tijei metalice, fapt din care rezultă o nouă cicatrice, și cu reluarea tratamentului post-operator iu și cu sechele pe viață.

În caz contrar,***** trebui să trăiască permanent cu această cicatrice, ceea ce, din punct de vedere estetic, îi va aduce aminte de nefericitul accident și va retrăi emoțiile negative, constituind o amintire dureroasă și o suferință permanentă, o linie neagră din viața ei.

În urma externării, după data de 26.09.2022, reclamantei i-au fost prescrise îngrijiri speciale de către medicul de familie, fiind în imposibilitate de a se deplasa din cauza traumelor, ceea ce însemna că nu putea să meargă după produse alimentare și medicamente sau să administreze soluție injectabilă. Totodată, era necesar să schimbe pansamentele prescrise de către medic, astfel că a fost nevoită să angajeze o persoană care să o îngrijească și să asigure condițiile necesare tratamentului ambulatoriu și condițiile minime de existență.

Tine să menționează că reclamanta, *****, este angajată în cadrul Societății cu Răspundere Limitată „Loial-DT”, situată pe adresa mun.Chișinău*****, ca vânzătoare de produse

nealimentare, iar după accident aceasta a fost în imposibilitate de a lucra din data de 19.09.2022 și până la data de 13.01.2023.

Fapta ilegală a pârâtului ***** a avut un impact negativ asupra stării psiho-emoționale a reclamantei. Aceasta a fost nevoită să consulte medicul psiholog pentru a afla cum să gestioneze și să depășească starea de îngrijorare și frică când se urcă în orice transport public, pe care reclamanta o manifestă până în prezent, deoarece nu dispune de mijloc de transport personal și este nevoită să recurgă la cel public pentru a se deplasa.

De unde conchide că stările de frică și anxietate persistă în fiecare zi, de cel puțin două ori pe zi. La fel, pe parcursul zilei, *****nu poate dormi din cauza tulburărilor psiho-emoționale și este nevoită să administreze preparate medicamentoase în acest sens.

La fel, din cauza stresului psiho-emoțional suferit în urma accidentului rutier de care se face vinovat *****, reclamanta *****are o capacitate de concentrare redusă. Acest fapt afectează modul său de viață, aceasta fiind în imposibilitate să se deplaseze, să socializeze cu alte persoane și să poată duce un mod normal de viață.

Mai mult decât atât, reclamanta a așteptat sărbătorile de iarnă (Crăciunul și Revelionul) timp de un an de zile, pentru că în această perioadă a anului o vizitează unicul fiu, împreună cu nepotul, care locuiesc în Marea Britanie, dar din păcate, în urma traumelor suferite, revederea sa cu copiii și nepotul său a avut loc stând în pat și cu dureri imense.

La fel, din cauza durerilor și suferințelor fizice, *****nu reușește să stea în picioare permanent și să se deplaseze ușor și rapid la serviciu, ceea ce împiedică realizarea normală a obligațiilor de serviciu, fapt ce s-a soldat cu scăderea reușitelor sale, cauzându-i acesteia un stres continuu și o stare de afect și nervozitate.

Totodată, starea psiho-emoțională a reclamatei duce Ia conflicte și împiedică buna conviețuire cu colegii de muncă. Mai mult decât atât, *****se simte neputincioasă, fiind nevoită să înfrunte această stare, ori este unicul său întreținător și nu poate renunța la muncă.

În continuare, menționează faptul că *****, conform extrasului din fișa medicală a bolnavului staționar *****, la data de 30 ianuarie 2024, a suferit o nouă intervenție chirurgicală și anume: înlăturarea implantelor metalice din platoul tibial stâng.

Conform extrasului menționat, reclamanta a administrat următorul tratament medicamentos: Bupivacaîn Spinal sol. inj. 5 mg/ml 4 ml N5, Cefazolin pulb/sol. inj. 1000 mg N1x10, Cefotaxim pulb/sol. inj. lg N10, Dexametazon sol. inj. 4 mg/ml 2 ml N10, Famotidină comp. 20 mg N20, Hidrogeni peroxid 3%, Ketoprofen sol. inj. 50 mg/ml-2 ml N10, Natrii chloridum sol. perf. 0,9% 250 ml, Natrii chloridum sol. perf. 0,9% 500 ml, Omezole caps. 20 mg N30, Providon-iod 10% 1000 ml, Ringer 400 ml sol. perf., Tramadol sol. inj. 100 mg/2 ml N10, Verfen sol. inj. 0.005%, 2 ml N10.

În continuare, conform aceluiași extras, reclamantei i-a fost recomandat următoarele: Regim de lucru limitat; Regim dietetic bogat în proteine și calciu; Vizita la medicul traumatolog și la medicul de familie pe locul de trai; Continuarea tratamentului ambulator sub evidența traumatologului pe locul de trai; Pansamente aseptice ale plăgii cu soluție alcoolică și betadină până la cicatrizarea plăgii și înlăturarea suturilor peste 14-15 zile; Analgezice la necesitate; Prelungirea certificatului de concediu medical.

În concluzie, prejudiciul moral suportat de către *****se manifestă prin: în continuare, subliniază că, conform Raportului de evaluare psihologică a dnei***** realizat în urma adresării la psiholog, doamna *****, dr. în psihologie, profesor universitar și decană a Facultății de Psihologie și Psihopedagogie Specială UPS I.Creangă, a concluzionat că: incidentul prin care a trecut dna *****, aflându-se în autobuz spre serviciu, i-a provocat traume psihologice, însoțite de

frică, neliniște și nervozitate. A dezvoltat frica de transport. Frica de transport a devenit irațională și incontrolabilă, astfel încât îi afectează dnei ***** interacțiunea socială și sarcinile de serviciu. Dna ***** nu este în stare de sine stătător să-și rezolve traumele psihice și consecințele lor. Necesită asistență medicală și psihologică specializată pentru depășirea fricii și anxietății obținute în urma incidentului din autobuz.

Dureri, suferințe, răniri fizice și psihice cauzate ca rezultat al faptelor ilegale ale inculpatului (cauza Oneryildiz vs Turcia, CEDO); sentimentul de anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieții, fiind nevoită să fie izolată de societate și, în general, să-și schimbe modul de viață, consultând practic zi de zi medicii; perturbarea vieții în general (Curtea Europeană a Drepturilor Omului, cauza Sommerfeld vs Germania, ***** din 08.07.2003, 102-105).

Neputință din motivul lipsei temporare a capacității de muncă și permanenta lipsă de concentrare pentru alte activități. Starea permanentă de frică, disconfort și retrăire, nu poate savura modul obișnuit de trai, simțindu-se, totodată, și incapabilă de a se bucura în modul cuvenit de garanțiile prescrise de lege.

Până în prezent, pârâtul refuză expres să repare prejudiciul sau cel puțin să-și ceară iertare și să manifeste regret și compasiune față de *****. Sentimentul de frustrare, nedreptate și umilința reprezintă o stare de dezamăgire și neîncredere în raport cu valorile față de care este atașată *****, inclusiv modurile de protecție a acestora.

Până în prezent, se constată că pârâtul, posibil, nu va repara niciodată prejudiciul (cauza McFarlane vs Irlanda, CEDO). Starea de frică și incertitudine de lungă durată persistă în cazul reclamantei *****, din motiv că aceasta nu se poate bucura de siguranță și nu poate conta pe așteptările pe care ar fi fost îndreptățită să le aibă în situația în care nu ar fi fost traumatizată prin acțiunile ilegale ale pârâtului.

Aceasta ar avea planuri de a dezvolta o afacere proprie în domeniul vânzărilor, însă momentan este în imposibilitate de a se concentra pe acest aspect și, mai mult decât atât, este și incertă în privința tratării definitive.

Totodată, subliniază faptul că reclamanta consideră că neglijența pârâtului a afectat-o enorm, având convingerea că acesta va scăpa fără sancțiuni materiale și morale. La data de 06.12.2023 i-a fost expediată o somație pârâtului cu privire la solicitarea prejudiciului, iar acesta nu a răspuns.

În continuare, menționează că reclamanta dispune de dreptul la repararea prejudiciului moral cauzat de către pârât.

Este de notat faptul că mărimea concretă a compensației se determină, luându-se în considerare suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice, pierderea speranței în viață și măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate.

Subliniază că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, proba faptei ilicite este suficientă, iar prejudiciul și raportul de cauzalitate sunt prezumate.

Așadar, coroborând normele legale enunțate supra cu circumstanțele reflectate în materialele anexate la acțiune, consider că achitarea prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire.

În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, iar cuantumul despăgubirilor trebuie să fie stabilit în așa fel încât să aibă efect compensatoriu.

Cu privire la solicitarea de 20.000 lei MDL (douăzeci mii lei) în contul reclamantei *****, cu titlu de prejudiciu biologic, o motivează prin următoarele:

Potrivit art.19 alin.(3) Cod civil, se considera prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. în cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

Potrivit art.2033 alin.(1) din Codul civil, în cazul vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății, pe lângă repararea prejudiciului patrimonial și celui moral, se va plăti o despăgubire separată pentru însăși vătămarea (prejudiciul biologic).

Este de menționat că vinovăția lui ***** este demonstrată prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani. În urma faptei ilegale comisă de *****, *****a suferit leziuni remediabile ale integrității corporale. Prejudiciul biologic, așa cum este solicitat în prezentul caz, este fundamentat în mod detaliat prin raportarea la conceptul de lezare a integrității psiho-fizice a reclamantei.

Totodată, subliniază faptul că suferințele fizice și psihice ale reclamantei au afectat în mod semnificativ calitatea vieții și funcționalitatea acesteia, or, această formă de prejudiciu este recunoscută și ocrotită la nivel constituțional.

În continuare menționează că prejudiciul biologic implică nu doar aspecte fizice, ci și cele psihologice, evidențiind o perspectivă cuprinzătoare asupra sănătății și bunăstării individului. Intervenția chirurgicală suferită de către reclamantă, durerile persistente și modificarea capacităților funcționale au contribuit la afectarea integrității psiho-fizice, având un impact asupra identității și vieții zilnice a reclamantei.

În continuare menționează faptul că, în timp ce prejudiciul moral poate include suferințe emoționale și psihice, prejudiciul biologic se axează pe schimbările tangibile și măsurabile în corpul și funcționalitatea fizică a individului. Distinctivitatea constă în faptul că prejudiciul biologic este mai tangibil și poate fi evaluat prin modificările aduse integrității corpului, în contrast cu suferințele emoționale care sunt mai dificil de măsurat în termeni obiectivi.

Prin sublinierea ocrotirii la nivel constituțional, se sugerează că statul și sistemul juridic recunosc importanta crucială a integrității psiho-fizice în cadrul drepturilor fundamentale ale individului.

Ocrotirea constituțională indică faptul că această formă de prejudiciu nu trebuie să fie ignorată sau minimalizată, ci să beneficieze de un nivel înalt de atenție și protecție în cadrul sistemului legal.

Fapta ilegală comisă de către pârât are consecințe semnificative asupra modului de trai al reclamantei. Acestea se reflectă într-o serie de aspecte ale vieții sale cotidiene, având un efect profund asupra capacității de a participa la activitățile zilnice, de a se bucura de independență și de a menține relații sociale sănătoase.

În primul rând, se evidențiază o limitare a participării la activitățile cotidiene. Fapta ilegală și consecințele acesteia, cum ar fi intervenția chirurgicală menționată în speță, au generat dureri persistente și o modificare a capacităților funcționale ale reclamantei. Aceste efecte negative influențează capacitatea acesteia de a desfășura în mod normal activități zilnice, cum ar fi mersul, ridicarea obiectelor sau îndeplinirea altor sarcini simple, având astfel un impact asupra autonomiei și independenței sale.

De asemenea, impactul asupra calității vieții se reflectă și în sfera relațiilor sociale ale reclamantei. Durerile persistente, modificările funcționale și potențialele consecințe psihologice în urma faptei ilegale comise de către pârât afectează capacitatea reclamatei de a interacționa și a comunica eficient cu alte persoane. Acest aspect duce la retragerea socială, pierderea interesului pentru activitățile sociale și, implicit, la afectarea relațiilor personale și profesionale.

Recuperarea prejudiciului biologic, așa cum este subliniat în speță, devine esențială pentru restabilirea, pe cât posibil, a calității vieții reclamantei.

Aceasta nu se referă doar la repararea aspectelor fizice, ci și la recunoașterea suferințelor psihologice și sociale ca parte integrantă a prejudiciului biologic. Astfel, consideră că prejudiciul biologic urmează a fi compensat în cuantum de 20.000 lei MDL (douăzeci mii lei), dând o evaluare corectă a urmărilor negative aduse reclamantei în urma faptei comise de pârât.

Totodată, menționează că există o legătură între prejudiciul patrimonial și cel biologic, observabilă prin urmările negative asupra capacității de muncă provenite din lezarea integrității psiho-fizice. Or, reducerea capacităților psihico-fizice ale reclamantei este evidentă din extrasele din fișa medicală.

În altă ordine de idei, cu privire la solicitarea sumei în cuantum de 8.000 lei (opt mii lei), cu titlu de asistență juridică, o motivează prin următoarele: conform art.94 alin.(1) Cod civil, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Potrivit art.90 lit.i) din Codul de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a pricinii fac parte cheltuielile de asistență juridică. Conform prevederilor art.96 alin.(1) și alin.(2) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În corespundere cu prevederile art.39 alin.(8) din Codul de procedură civilă, acțiunile în reparare a prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale ori prin altă vătămare a sănătății sau prin deces pot fi intentate și în oricare dintre sediile instanței de la domiciliul reclamantului ori în oricare dintre sediile instanței de la locul prejudiciului.

La fel, în conformitate cu art.85 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, se face reparația prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces.

În conformitate cu art.1998 alin.(1) din Codul civil al RM, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție, este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În conformitate cu art.2013 alin.(1) și (2) din Codul civil, persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unui eveniment prevăzut la art.2012 (cu excepția cazurilor în care prejudiciul a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate. Obligația de reparare a prejudiciului revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal sau persoanei care și-a asumat paza izvorului de pericol sporit.

În continuare, conform art.2025 alin.(1) din Codul civil, repararea prejudiciului se face în natură, prin restabilirea situației anterioare (transmiterea unui bun de același gen și de aceeași calitate, repararea bunului deteriorat etc.), iar dacă aceasta nu este cu putință ori dacă persoana vătămată nu este interesată de repararea în natură, prin plata echivalentului bănesc (despăgubire),

stabilit prin acordul părților sau, în lipsa unui asemenea acord, prin hotărâre judecătorească.

În conformitate cu prevederile art.2023 din Codul civil, în cazul vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății, pe lângă repararea prejudiciului patrimonial și celui moral, se va plăti o despăgubire separată pentru însăși vătămarea (prejudiciu biologic). Vătămarea sănătății cuprinde și vătămarea sănătății mintale doar dacă aceasta se manifestă printr-o maladie sau stare care necesită asistență ori un serviciu medical.

În corespundere cu prevederile art.2036 din Codul civil, (1) în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. (2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial. (3) Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului faptei ilicite, în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală Ia răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege.

În conformitate cu prevederile art.2037 din Codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în considerare particularitățile cazului.

În drept, invocând prevederile art.art.39 alin.(8), 85 alin.(1), 94 alin.(1), art.96 alin.(1) din Codul de procedură civilă; art.art.1998 alin.(1), 2013 alin.(1) și (2), 2023 alin.(1) și (2), 2025 alin.(1), 2028 alin.(1), 2029 alin.(1), (2) și (3), 2034 alin.(1), (2) și (3), 2036 alin.(1), (2) și (3), 2037 alin.(1), (2) și (3) din Codul civil al RM, solciită admiterea acțiunii.

În cadrul ședințelor de judecată, reprezentantul reclamantei, avocata Ursu Alina, împuternicită în baza mandatului avocațial seria MA ***** din 03.06.2025, a susținut acțiunea în sensul formulat și a solicitata admiterea integrală a acesteia, reiterându-și argumentele expuse în scris.

Pârâtul – ***,** căruia i s-au expediat, în vederea respectării dreptului acestuia la un proces echitabil, precum și dreptului la egalitatea armelor, copia de pe cerere de chemare în judecată, setul de acte și încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24.06.2024, prin care i s-a explicat despre necesitatea depunerii referinței și prezentării probelor în apărarea sa, nu și-a onorat obligația sa legală de prezentare a referinței și a probelor relevante. Drept dovadă a executării cu bună-credință și diligență de către instanța de judecată a obligației de notificare a actului judecătoresc menționat supra, a copiei de pe cererea de chemare în judecată și a setului de acte pârâtului *****, servesc avizele poștale, înmânate destinatarului *****(f.d.65),*****f.d.68) și DS ***** f.d.72). În circumstanțele descrise, instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa referinței pârâtului și a eventualelor probe, în baza înscrisurilor administrate la dosar,

bazându-se pe prevederile art.206 alin.(3) Cod de procedură civilă.

În ședința de judecată din 19.03.2025, reprezentantul pârâtului, avocatul Jelamschi Eugenia, a fost prezentă și i s-a adus la cunoștință contra semnătură data, ora și locul următoarei ședințe de judecată, se ce confirmă prin recipisa(f.d.78); prin cererea din 03.06.2025(f.d.82) avocatul a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Intervenientul accesoriu – CA"Asterra Group"SRL înștiințată legal, nu s-a prezentat și nu a comunicat motivul lipsei; în temeiul art.206 alin.(3) Cod de procedură civilă, instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa intervenientului accesoriu.

Aprecierea instanței:

Examinând acțiunea depusă, audiind explicațiile părții reclamante, apreciind argumentele acesteia în raport cu lucrările dosarului și prevederile legale aplicabile speței, instanța de judecată a ajuns la concluzia că acțiunea reclamantei *****împotriva pârâtului ***** este întemeiată și pasibilă de admis parțial, reeșind din următoarele.

În conformitate cu prevederile art.118 alin.(1) și (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi applicate.

Conform art.121 și art.122 alin (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului. Circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

În conformitate cu art.130 alin.(1)-(4), art.240 alin.(1) și (3) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Niciun fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluționarea cauzei.

Obiect al examinării prezentei cauze îl constituie verificarea temeiniciei acțiunii reclamantei *****privind încasarea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

Cercetarea stării de fapt, după cronologia circumstanțelor relevante, poate fi rezumată în felul următor:

La 19.09.2022, aproximativ la ora***** pârâtul **********, fiind în timpul serviciului, în calitate de șofer de autobuz de rută, a încălcat cerințele Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, în rezultatul acestor acțiuni ale șoferului *****, pasagerei *****, i s-au cauzat traumatice, care se calificâcă ca vătămare corporală medie.

Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 08 septembrie 2023, ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(1) Cod penal.

Acțiunea civilă depusă de către partea vătămată *****în cadrul procesului penale, prin care

a solicitat încasarea de la ***** a mijloacelor bănești în sumă de 65 496,19 (șaizeci și cinci de mii patru sute nouăzeci și șase de lei și 19 bani) cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune, a mijloacelor bănești în sumă de 20 000 (douăzeci de mii) de lei cu titlu de prejudiciu biologic, mijloace bănești în sumă de 150 000 (o sută cincizeci de mii) de lei cu titlu de prejudiciu moral și mijloace bănești în sumă de 8 000 (opt mii) de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, s-a admis în principiu, urmând ca în privința cuantumului solicitat să se expună instanța de judecată în ordine civilă.

Respectiv, instanța de judecată subliniază că, faptul că ***** a comis o faptă ilicită, și anume infracțiunea prevăzută de art.264 alin.(1) Cod penal, în rezultatul căreia **********i s-a cauzat un prejudiciu, este stabilit irevocabil (prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 08.09.2023, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29.11.2023), a obținut puterea lucrului judecat și nu poate fi pusă în discuție din nou, în cadrul acestui proces de judecată(art.123 alin.(3) Cod de procedură civilă). La fel, existența unui prejudiciu în urma comiterii infracțiunii de către inculpatul *****, care în condițiile art.219 din Codul de procedură penală se consideră legat de săvârșirea acțiunii interzise de legea penală, fiind exprimat în cheltuieli pentru tratamentul părții vătămate și îngrijirea acesteia, la fel este stabilită prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 08.09.2023.

În conformitate cu prevederile art.16 alin.(1) lit.g) din Codul civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin: [...] g) repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

Conform dispozițiilor art.1998 alin.(1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Instanța reiterează că, sub incidența normei art.1998 din Codul Civil, cad toate raporturile de reparare a prejudiciului delictual, dacă nu există o normă specială menită să reglementeze anumite obligații delictuale, ținând cont de specificul lor.

Răspunderea delictuală se angajează în rezultatul încălcării unei obligații legale cu caracter general (născută dintr-un raport civil absolut), care revine tuturor - de a nu leza drepturile altora prin fapte ilicite.

Pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplinește temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale este componența delictului civil.

Componența delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare și suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale și include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția.

Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții. Dacă legea modifică sau restrânge cercul condițiilor necesare pentru angajarea răspunderii delictuale, suntem în prezența unor condiții speciale.

Nu poate exista răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu, iar prejudiciul constituie consecințele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective.

Fapta ilicită este fapta prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv, se lezează drepturile subiective sau interesele persoanei. Fapta ilicită poate apărea sub forma acțiunii sau inacțiunii. Fapta ilicită apare sub forma inacțiunii în acele situații când, potrivit legii, o persoană este obligată să îndeplinească o activitate sau să săvârșească o anumită acțiune. Abținerea de la

îndeplinirea acestei activități sau de la săvârșirea acțiunii prevăzută de normele imperative constituie o faptă ilicită.

Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită și prejudiciu să existe un raport cauzal. Raportul cauzal este și condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite.

La fel, pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăția autorului faptei ilicite. În materia răspunderii delictuale forma și gradul vinovăției autorului faptei ilicite nu prezintă importanță pentru determinarea cuantumului despăgubirii, fiind aplicabil principiul reparării integrale a daunei.

Se atestă că, faptele constatate prin sentința din 08.09.2023, sunt obligatorii pentru instanța de judecată chemată să se pronunțe pe marginea acestui litigiu, or, prin aceste acte se confirmă fapta ilicită, vinovăția persoanei în comiterea faptei ilicite, cauzarea prejudiciului și legătura de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciul cauzat.

În speță, se reține că sunt întrunite cele patru condiții de angajare a răspunderii delictuale a lui *****, vinovăția acestuia fiind stabilită prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 08.09.2023.

Deci, este evident că pârâtul urmează să repare reclamantului prejudiciul moral și biologic cauzat prin infracțiune.

Conform art.2036 Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege.

Dacă legea nu prevede altfel, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacție echitabilă persoanei vătămate doar când aceasta corespunde cu natura dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat și persoana vătămată astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit.

Dreptul la despăgubire pentru atingerile aduse drepturilor personale nepatrimoniale poate fi cesionat numai în cazul în care a fost stabilit printr-o tranzacție sau printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

Conform art.2037 Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare

și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Din sensul prevederilor legale citate rezultă că, prejudiciul moral se compensează numai în cazul provocării acestuia prin fapte ce atentează și lezează drepturile personale nepatrimoniale, adică prejudiciul este moral numai dacă este urmare a încălcării unor valori de aceeași natură. De asemenea, din norma de drept enunțată rezultă, că se admite compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Instanța de judecată precizează că, odată ce prejudiciul este suferit din cauza unei fapte recunoscute de lege ca una care îndreptățește la repararea prejudiciului, ține de libertatea reclamantului să scoată în evidență toate capetele de prejudiciu, adică toate formele în care el a suferit din punct de vedere fizic și psihic.

Se atestă că, în justificarea cerinței de reparare a prejudiciului moral și biologic, reclamantă *****a relevat că prin acțiunile ilicite ale pârâtului, i s-a cauzat un prejudiciu care este demonstrate prin următoarele: cu privire la solicitarea prejudiciului moral în cuantum de 150.000 de lei (o sută cincizeci de mii de lei) solicitat de către *****, aceasta se demonstrează prin următoarele: prin extrasul cu*****, *****a fost diagnosticată cu: fractură a extremității superioare a tibiei. Prin fișa medicală a bolnavului de staționar *****pe numele cet.*****, s-a stabilit că aceasta a fost internată la data de 19.09.2022, ora ***** în secția Ortopedie-traumatologie *****cu diagnosticul: Fractura platoului tibial cu tasarea și deplasarea laterală moderată a fragmentelor, Schatzker tip II. Conform fișei medicale*****IMSP IMU, s-a concluzionat că: prezentarea pacientei cu diagnosticul sus menționat poate provoca urmări grave pentru sănătatea acesteia, de aceea s-a indicat internarea și tratamentul staționar. Planul de investigații și tratament: imobilizare ghipsată patogambieră posterioare. Prejudiciul suportat de către reclamantă se demonstrează nemijlocit și prin tomografiile, radiografiile computerizate efectuate în privința reclamantei, *****, fapt ce se confirmă prin extrasul din fișa medicală a bolnavului staționar*****, întocmit de către IMSP Institutul de Medicină Urgentă, din 26.09.2022, care se anexează la prezenta acțiune.

Conform aceluiași document medical, în urma externării pentru recuperare, medicul i-a prescris reclamantei următoarele recomandări: - Regim de lucru limitat pe parcursul tratamentului și recuperării în condiții de ambulatoriu (aprox.4-5 luni); - Deplasarea cu ajutorul cârjelor axilare fără sprijin pe membrul operat cel puțin 2,5 luni; - Regim dietetic bogat în proteine și calciu; - Vizita la traumatolog și medicul de familie pe locul de trai; - Continuarea tratamentului ambulator sub evidența traumatologului; - Pansamente aseptice ale plăgilor cu Sol. Alcool și Betadină până la înlăturarea cusuturilor la a 15-16 zi de la operație; - Investigații: radiografie de control la 2,5 luni de la operație; - Anticoagulante: tab. Xarelto sau Rovaltro sau Rivaroxia sau Faroxaban 10 mg, 1 tab/zi timp de 3-4 luni; - Bandaj elastic al membrului inferior operat timp de 1 lună; - Analgetice la necesitate: tab.Dexketoprofen 25 mg sau Ibuprofen 400 mg, maxim 3 tab/24 ore; - Preparate de Ca+Vit D3, câte 1 tab. x2 ori/zi timp de 2 luni; - Continuarea kinetoterapiei pentru recuperarea membrului inferior operat.

Conform trimiterii-extras întocmit la data de 26.09.2022, i s-a prescris pacientei *****următorul tratament medicamentos: a) Analgin sol. inj. 50% 2 ml N10; b) Bupivacain Spinal sol. inj. 5 mg/ml 4 ml N5; c) Cefazolin pulb./sol. inj. 1000 mg N1x10; d) Ceftriaxon pulb./sol. inj. lg N1x10; e) Dexametazon sol. inj. 4 mg/ml-2 ml N10; I) Dimedrol sol. inj. 1% 1 ml N10; g) Etamsilat sol. inj. 12.5% 2 ml N10; h) Famotidina comp. 20 mg N30; i) Fentanil sol. inj. 0,005% 2 ml N5; j) Fluzon comp. 150 mg N2; k) Ketoprofen sol. inj. 50 mg/ml N10; 1) Midazolam 5 mg/5 ml N10; m) Natrii chloridum sol. perf. 0.9% 200 ml N1; n) Natrii chloridum

sol. perf. 0.9% 400 ml; o) Ringer 500 ml sol. perf.; p) Tramadol sol. inj. 100 mg/2 ml N5; q) Transee (acid tranexamic) sol. inj. 500 mg/5 ml N5.

Instanța de judecată acceptă ca fiind întemeiate alegațiile reclamantei referitoare la faptul că, în urma externării, după data de 26.09.2022, reclamantei i-au fost prescrise îngrijiri speciale de către medicul de familie, fiind în imposibilitate de a se deplasa din cauza traumelor, ceea ce însemna că nu putea să meargă după produse alimentare și medicamente sau să administreze soluție injectabilă. Totodată, era necesar să schimbe pansamentele prescrise de către medic, astfel că a fost nevoită să angajeze o persoană care să o îngrijească și să asigure condițiile necesare tratamentului ambulatoriu și condițiile minime de existență.

Fapta ilegală a pârâtului ***** a avut un impact negativ asupra stării psiho-emoționale a reclamantei. Aceasta a fost nevoită să consulte medicul psiholog pentru a afla cum să gestioneze și să depășească starea de îngrijorare și frică când se urcă în orice transport public.

Se mai reține argumentele reclamantei cu referire la faptul că din cauza stresului psiho-emoțional suferit în urma accidentului rutier de care se face vinovat *****, reclamanta *****are o capacitate de concentrare redusă. Acest fapt afectează modul său de viață, aceasta fiind în imposibilitate să se deplaseze, să socializeze cu alte persoane și să poată duce un mod normal de viață. La fel, din cauza durerilor și suferințelor fizice, *****nu reușește să stea în picioare permanent și să se deplaseze ușor și rapid la serviciu, ceea ce împiedică realizarea normală a obligațiilor de serviciu, fapt ce s-a soldat cu scăderea reușitelor sale, cauzându-i acesteia un stres continuu și o stare de afect și nervozitate.

S-a mai constatat în cadrul dezbaterilor că, *****, conform extrasului din fișa medicală a bolnavului staționar *****, la data de 30 ianuarie 2024, a suferit o nouă intervenție chirurgicală și anume: înlăturarea implantelor metalice din platoul tibial stâng.

Conform extrasului anexat, reclamanta a administrat următorul tratament medicamentos: Bupivacaîn Spinal sol. inj. 5 mg/ml 4 ml N5, Cefazolin pulb/sol. inj. 1000 mg N1x10, Cefotaxim pulb/sol. inj. lg N10, Dexametazon sol. inj. 4 mg/ml 2 ml N10, Famotidină comp. 20 mg N20, Hidrogeni peroxid 3%, Ketoprofen sol. inj. 50 mg/ml-2 ml N10, Natrii chloridum sol. perf. 0,9% 250 ml, Natrii chloridum sol. perf. 0,9% 500 ml, Omezole caps. 20 mg N30, Providon-iod 10% 1000 ml, Ringer 400 ml sol. perf., Tramadol sol. inj. 100 mg/2 ml N10, Verfen sol. inj. 0.005%, 2 ml N10.

În continuare, conform aceluiași extras, reclamantei i-a fost recomandat următoarele: Regim de lucru limitat; Regim dietetic bogat în proteine și calciu; Vizita la medicul traumatolog și la medicul de familie pe locul de trai; Continuarea tratamentului ambulator sub evidența traumatologului pe locul de trai; Pansamente aseptice ale plăgii cu soluție alcoolică și betadină până la cicatrizarea plăgii și înlăturarea suturilor peste 14-15 zile; Analgezice la necesitate; Prelungirea certificatului de concediu medical.

În concluzie, prejudiciul moral suportat de către *****se confirmă și prin Raportul de evaluare psihologică a dnei***** realizat în urma adresării la psiholog, doamna *****, dr. în psihologie, profesor universitar și decană a Facultății de Psihologie și Psihopedagogie Specială UPS I.Creangă, a concluzionat că: incidentul prin care a trecut dna *****, aflându-se în autobuz spre serviciu, i-a provocat traume psihologice, însoțite de frică, neliniște și nervozitate. A dezvoltat frica de transport. Frica de transport a devenit irațională și incontrolabilă, astfel încât îi afectează dnei ***** interacțiunea socială și sarcinile de serviciu. Dna ***** nu este în stare de sine stătător să-și rezolve traumele psihice și consecințele lor. Necesită asistență medicală și psihologică specializată pentru depășirea fricii și anxietății obținute în urma incidentului din autobuz. Neputință din motivul lipsei temporare a capacității de muncă și permanenta lipsă de

concentrare pentru alte activități. Starea permanentă de frică, disconfort și retrăire, nu poate savura modul obișnuit de trai, simțindu-se, totodată, și incapabilă de a se bucura în modul cuvenit de garanțiile prescrise de lege.

La fel, instanța a stabilit în cadrul dezbaterilor judiciare că până la examinarea prezentei acțiuni în judecată, pârâtul nu a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune, prin ce a fortificat sentimentul de frustrare, nedreptate și umilința, care reprezintă o stare de dezamăgire și neîncredere în raport cu valorile față de care este atașată *****, inclusiv modurile de protecție a acestora.

Având în vedere că mărimea concretă a compensației se determină, luându-se în considerare suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice, pierderea speranței în viață și măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate și ținând cont de faptul că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, proba faptei ilicite este suficientă, iar prejudiciul și raportul de cauzalitate sunt prezumate, instanța de judecată va încasa cu titlu de prejudiciu moral suma de 50 000 lei, reducând astfel suma pretinsă de reclamant de 150 000 lei ca fiind una exagerată. Respectiv, instanța a ajuns la concluzia că suma de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral va reprezenta o justă și echitabilă despăgubire.

Cu privire la solicitarea sumei de 20.000 lei cu titlu de prejudiciu biologic, instanța de judecată, la fel conchide asupra caracterului temeinic al acestei pretenții. Or, potrivit art.19 alin.(3) Cod civil, se considera prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. în cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

Potrivit art.2033 alin.(1) din Codul civil, în cazul vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății, pe lângă repararea prejudiciului patrimonial și celui moral, se va plăti o despăgubire separată pentru însăși vătămarea (prejudiciul biologic).

Este de menționat că vinovăția lui ***** este demonstrată prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani. În urma faptei ilegale comisă de *****, *****a suferit leziuni ale integrității corporale. Prejudiciul biologic, așa cum este solicitat în prezentul caz, este fundamentat în mod detaliat prin raportarea la conceptul de lezare a integrității psiho-fizice a reclamantei. În context, se subliniază că prejudiciul biologic implică nu doar aspecte fizice, ci și cele psihologice, evidențiind o perspectivă cuprinzătoare asupra sănătății și bunăstării individului. Intervenția chirurgicală suferită de către reclamantă, durerile persistente și modificarea capacităților funcționale au contribuit la afectarea integrității psiho-fizice, având un impact asupra identității și vieții zilnice a reclamantei. Respectiv, pentru definitivarea esenței prejudiciului biologic, se reține că, în timp ce prejudiciul moral poate include suferințe emoționale și psihice, prejudiciul biologic se axează pe schimbările tangibile și măsurabile în corpul și funcționalitatea fizică a individului. Distinctivitatea constă în faptul că prejudiciul biologic este mai tangibil și poate fi evaluat prin modificările aduse integrității corpului, în contrast cu suferințele emoționale care sunt mai dificil de măsurat în termeni obiectivi.

Prin sublinierea ocrotirii la nivel constituțional, se sugerează că statul și sistemul juridic recunosc importanta crucială a integrității psiho-fizice în cadrul drepturilor fundamentale ale individului.

Ocrotirea constituțională indică faptul că această formă de prejudiciu nu trebuie să fie ignorată sau minimalizată, ci să beneficieze de un nivel înalt de atenție și protecție în cadrul sistemului legal.

Fapta ilicită comisă de către pârât are consecințe semnificative asupra modului de trai al

reclamantei. Acestea se reflectă într-o serie de aspecte ale vieții sale cotidiene, având un efect profund asupra capacității de a participa la activitățile zilnice, de a se bucura de independență și de a menține relații sociale sănătoase. Respectiv, se evidențiază o limitare a participării la activitățile cotidiene. Fapta ilicită a pârâtului și consecințele acesteia, în special intervenția chirurgicală suportată, au generat dureri persistente și o modificare a capacităților funcționale ale reclamantei. Aceste efecte negative influențează capacitatea acesteia de a desfășura în mod normal activități zilnice, cum ar fi mersul, ridicarea obiectelor sau îndeplinirea altor sarcini simple, având astfel un impact asupra autonomiei și independenței sale.

De asemenea, impactul asupra calității vieții se reflectă și în sfera relațiilor sociale ale reclamantei. Durerile persistente, modificările funcționale și potențialele consecințe psihologice în urma faptei ilegale comise de către pârât afectează capacitatea reclamatei de a interacționa și a comunica eficient cu alte persoane. Acest aspect duce la retragerea socială, pierderea interesului pentru activitățile sociale și, implicit, la afectarea relațiilor personale și profesionale.

Recuperarea prejudiciului biologic, așa cum este subliniat în speță, devine esențială pentru restabilirea, pe cât posibil, a calității vieții reclamantei.

Aceasta nu se referă doar la repararea aspectelor fizice, ci și la recunoașterea suferințelor psihologice și sociale ca parte integrantă a prejudiciului biologic.

Circumstanțele specificate supra, bazate, în mod prioritar pe circumstanțele obiective stabilite, inclusiv de către medicii specialiști, permit instanța de judecată să concluzioneze că suma pretinsă cu titlu de prejudiciu biologic în cuantum de 20 000 lei este întemeiată și pasibilă de admis integral.

Raportând circumstanțele de fapt ale speței la cadrul normativ citat, relevant speței, instanța de judecată concluzionează că, este întemeiată parțial cerința reclamantului cu privire la cuantumul prejudiciului moral și este întemeiată integral cerința reclamantului cu privire la cuantumul prejudiciului biologic, or, o analiză a acțiunilor ilicite ale pârâtului denotă în mod cert că prejudiciul moral cauzat și cel biologic, în coraport cu impactul acțiunilor asupra reclamantului determină stabilirea sumei de 50000 lei drept compensație echitabilă, rezonabilă și justificată pentru repararea prejudiciului moral cauzat și a sumei de 20 000 lei pentru repararea prejudiciului biologic, ca fiind sume proporționale și echitabile în coraport cu fapta ilicită comisă și valorile pe care urmează să le protejeze.

Cheltuielile suportate de reclamant în cuantum de 8.000 lei(f.d.51), cu titlu de asistență juridică, se atribuie pe seama pârâtului în temeiul art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, considerându-le reale, necesare și rezonabile conform prevederilor art.96 alin.(1) și alin.(2) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art.art.94, 236-241 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Acțiunea reclamantei *****împotriva pârâtului ***** privind repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, se admite parțial.

Se încasează din contul pârâtului *****, c/p ***** în folosul reclamantei *****, c/p ***** suma de 50000(cinzeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 20000(douăzeci mii) lei cu titlu de prejudiciu biologic, precum și cheltuielile de judecată suportate în sumă de 8000(opt mii) lei cu titlu de asistență juridică.

În rest, acțiunea se respinge.

Hotărârea poate fi atacă cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile, de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Centru.

Judecător Liudmila Holevițcaia